

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 29/2025-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľiek 1. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a 2. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu a uzneseniu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice ČVS: ORP-876/3-VYS-KE-2024 z 5. augusta 2024, postupu a uzneseniu Okresnej prokuratúry Košice I č. k. 1Pn 763/24/8802-4 zo 16. septembra 2024, postupu Úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Východ v konaní vedenom pod sp. zn. UIS-UI-ISV2-2024/004537 a listu z 20. júna 2024 a postupu a upovedomeniu Krajskej prokuratúry v Košiciach č. k. 5 Kn 71/24/8800-3 z 2. augusta 2024 takto

rozhodol:

- Žiadostiam sťažovateľiek o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e**.
- Ústavné sťažnosti **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľiek, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľiek

1. Sťažovateľka 1 sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. novembra 2024 a vedenou pod sp. zn. Rvp 3141/2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na slobodu prejavu a práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, porušenia čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy, práva na prístup k spravodlivosti podľa čl. 13 ods. 1 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, práva na slobodu prejavu a presvedčenia a prístup k informáciám podľa čl. 21 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, práva na rovnosť a nediskrimináciu podľa čl. 5 ods. 1 až 3 a čl. 6 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, práva na slobodu prejavu podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), porušenia zákazu

diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru a porušenia práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom a uznesením okresného riaditeľstva ČVS: ORP-876/3-VYS-KE-2024 z 5. augusta 2024, postupom a uznesením okresnej prokuratúry č. k. 1Pn 763/24/8802-4 zo 16. septembra 2024, postupom úradu inšpekčnej služby v konaní vedenom pod sp. zn. UIS-UI-ISV2-2024/004537 a listom z 20. júna 2024. Sťažovateľka 1 v petite podanej ústavnej sťažnosti navrhla napadnuté uznesenia zrušiť, vec vrátiť okresnému riaditeľstvu na ďalšie konanie, prikázať okresnému riaditeľstvu sprístupniť spis ČVS: ORP-876/3-VYS-KE-2024, prikázať úradu inšpekčnej služby konať vo veci trestného oznámenia z 9. júna 2024, priznať jej finančné zadostučinenie 10 000 eur a náhradu trov konania. Sťažovateľka 1 zároveň uviedla, že súbežne s podaním ústavnej sťažnosti požiadala Centrum právnej pomoci o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom, pričom z opatrnosti zároveň požiadala aj ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu na konanie o ústavnej sťažnosti.

2. Sťažovateľka 2 sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 25. novembra 2024 a vedenou pod sp. zn. Rvp 3142/2024 domáha vyslovenia porušenia rovnakých základných práv a slobôd, ako to bolo v prípade sťažovateľky 1, a to postupom a uznesením okresného riaditeľstva ČVS: ORP-876/3-VYS-KE-2024 z 5. augusta 2024, postupom a uznesením okresnej prokuratúry č. k. 1Pn 763/24/8802-4 zo 16. septembra 2024, postupom úradu inšpekčnej služby v konaní vedenom pod sp. zn. UIS-UI-ISV2-2024/004537 a listom z 20. júna 2024 a navyše aj postupom a upovedomením krajskej prokuratúry č. k. 5 Kn 71/24/8800-3 z 2. augusta 2024. Sťažovateľka 2 v petite podanej ústavnej sťažnosti navrhla napadnuté uznesenia zrušiť, vec vrátiť okresnému riaditeľstvu na ďalšie konanie, prikázať okresnému riaditeľstvu sprístupniť spis ČVS: ORP-876/3-VYS-KE-2024, prikázať úradu inšpekčnej služby konať vo veci trestného oznámenia z 9. júna 2024, priznať jej finančné zadostučinenie 10 000 eur a náhradu trov konania. Sťažovateľka 1 zároveň uviedla, že súbežne s podaním ústavnej sťažnosti požiadala Centrum právnej pomoci o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom, pričom z opatrnosti zároveň požiadala aj ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu na konanie o ústavnej sťažnosti.

3. Ústavný súd uznesením pléna č. k. PLs. ÚS 99/2024-6 z 11. decembra 2024 rozhodol o spojení vecí vedenej pod sp. zn. Rvp 3141/2024 a sp. zn. Rvp 3142/2024 na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 3141/2024.

4. Z obsahu oboch ústavných sťažností a ich príloh vyplýva, že sťažovateľky podali trestné oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchaniu viacerých trestných činov v súvislosti s udalosťou, ktorá sa stala 18. mája 2024 v čase okolo 11.30 h v Košiciach v predajni Fresh na Triede armádneho generála Ludvíka Svobodu 8, kde mali byť neoprávnené kontrolované pracovníkom súkromnej bezpečnostnej služby (ďalej len „SBS“) z dôvodu podozrenia z krádeže. Sťažovateľky argumentovali tým, že boli v predajni pracovníkom SBS neoprávnené pred v tom čase prítomnými zákazníkmi a na mieste verejnosti prístupnom najprv vyzvané na preukázanie obsahu tašiek, ktoré mali pri sebe s odôvodnením, že do predajne chodia kraďnúť, čoho dôkazom má byť aj ich fotografia ako osôb podozrivých z krádeží v predajniach Fresh, ktorá je na tento účel k dispozícii aj v predmetnej predajni. V ďalšom pracovník SBS požadoval, aby ho nasledovali do jeho pracovne, kde mali vec doriešiť, s čím sťažovateľky nesúhlasili a jedna z nich kontaktovala linku polície, na čo sa do predajne Fresh dostavila policajná hliadka. Príslušníci Policajného zboru v predajni Fresh pred zákazníkmi predajne objasňovali udalosť tak, že sa iniciatívne postavili

na stranu pracovníka SBS, ich námietkam nevyhoveli a celú vec v podstate odmietli riadne prešetriť. Následkom (podľa sťažovateľiek neoprávnenej) kontroly zo strany pracovníka SBS bol emocionálny šok, zdravotné problémy z nervového vypätia a predovšetkým poškodenie ich dobrej povesti pred v predajni prítomnými zákazníkmi, keď niektorí z nich sťažovateľky aj spoznali ako im známe osoby z videnia, resp. ako susedov zo sídliska. Sťažovateľky po udalosti podali trestné oznámenie na pracovníka SBS, na zamestnancov predajne Fresh a na príslušníkov Policajného zboru, ktorí boli ako policajná hliadka privolaní na miesto udalosti, a to z viacerých trestných činov, konkrétne krivého obvinenia podľa § 345 Trestného zákona, ohovárania podľa § 373 Trestného zákona, obmedzovania osobnej slobody podľa § 184 Trestného zákona, nátlaku podľa § 192 Trestného zákona, neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 Trestného zákona, poškodzovania cudzích práv podľa § 375 a § 376 Trestného zákona, ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona. Sťažovateľky v podanej ústavnej sťažnosti ku každému z nimi označených trestných činov podrobne, ba až detailne s uvedením priebehu skutkového deja a konkrétnych citácií jednotlivých na udalosti zainteresovaných osôb argumentovali v prospech naplnenia skutkovej podstaty príslušného trestného činu, pričom rovnakú argumentáciu predložili aj orgánom činným v trestnom konaní, ktoré však v rozpore s príslušnou právnou úpravou a v rozpore s ich označenými právami sa ich argumentmi odmietli riadne zaoberať.

5. Z obsahu podaných ústavných sťažností a ich príloh ústavný súd identifikoval postup orgánov verejnej moci konajúcich v inštančnom postupe o sťažovateľkami podanom trestnom oznámení na úrade inšpekčnej služby 12. júna 2024. Sťažovateľky podali trestné oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchaniu viacerých trestných činov 12. júna 2024 na úrade inšpekčnej služby, ktorý im listom z 20. júna 2024 oznámil, že ho postupuje vecne a miestne príslušnému útvaru Policajného zboru, ktorým bolo okresné riaditeľstvo. Okresné riaditeľstvo ich podanie vyhodnotilo ako trestné oznámenie podané len pre prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1, 2 písm. c) Trestného zákona a svojím uznesením ČVS: ORP-876/3-VYS-KE-2024 z 5. augusta 2024 ho podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietlo z dôvodu, že nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Okresná prokuratúra uznesením č. k. 1Pn 763/24/8802-4 zo 16. septembra 2024 nimi podanú sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku proti napadnutému uzneseniu okresného riaditeľstva zamietla podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú. Sťažovateľka 2 rozporovala napadnutý postup úradu inšpekčnej služby, ktorý listom z 20. júna 2024 oznámil sťažovateľke 1 postúpenie trestného oznámenia okresnému riaditeľstvu, podaním podľa § 210 ods. 1 Trestného poriadku adresovaným krajskej prokuratúre, ktorá ju svojím upovedomením č. k. 5 Kn 71/24/8800-3 z 2. augusta 2024 vyrozumela (i) o zákonnosti postupu úradu inšpekčnej služby pri postúpení podaného trestného oznámenia a (ii) o postúpení podaného trestného oznámenia v časti týkajúcej sa zakročujúcich príslušníkov Policajného zboru Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru v Košiciach, odboru kontroly na prešetrenie zákonnosti ich postupu, pričom svoj prieskum neodvodila od § 210 Trestného poriadku, keďže vo veci sa nevedie trestné stíhanie ani v štádiu prípravného konania.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatie na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. K ustanoveniu právneho zástupcu a jeho podmienkam:

9. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom. Podľa § 37 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, 1. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa (ak vzhľadom na svoje majetkové pomery nedisponuje dostatočnými zdrojmi na úhradu trov právneho zastúpenia) a 2. ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

10. V prvom rade ústavný súd konštatuje, že sťažovateľky priamo netvrdia a ani nepreukazujú, že nedisponujú dostatočnými zdrojmi na úhradu trov právneho zastúpenia (aj keď argumentujú zdravotným postihnutím). Čo je však podstatné, podľa podaných ústavných sťažností sa obrátili na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu a o ustanovenie právneho zástupcu zároveň, resp. následne požiadali aj ústavný súd len „z opatrnosti“ (pričom sťažovateľky podľa obsahu ústavných sťažností a im predchádzajúcich procesných postupov nejavia známky právnej neinformovanosti). V dôsledku toho by mal ústavný súd konať o ustanovení právneho zástupcu duplicitne, keď také konanie už (podľa tvrdenia sťažovateľiek) prebieha iným zákonom ustanoveným úradným postupom. To je neprípustné a predmetná okolnosť by bola sama osebe dôvodom na nevyhovenie žiadostiam sťažovateľiek o ustanovenie právneho zástupcu, a to bez ohľadu na posúdenie ich žiadostí Centrom právnej pomoci. Do rozhodovania ústavného súdu nedošlo zo strany sťažovateľiek k predloženiu plnomocenstva právneho zástupcu (ktorým musia byť zastúpené v celom konaní pred ústavným súdom, teda aj pri samotnom podaní ústavnej sťažnosti) ani k oznámeniu negatívneho výsledku konania Centra právnej pomoci o ich žiadostiach.

11. V sekundárnej rovine ústavný súd uvádza, že z dôvodu čiastkového nedostatku svojej právomoci na prerokovanie podaných ústavných sťažností, najmä však (v rozhodujúcich komponentoch) z dôvodu neprípustnosti podaných ústavných sťažností nie je splnená druhá podmienka na postup ústavného súdu podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a to že vo veci sťažovateľiek nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

II.2.1. K prípustnosti ústavnej sťažnosti všeobecne:

12. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením

ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

15. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu deľby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

II.2.2. K právomoci ústavného súdu a prípustnosti ústavnej sťažnosti konkrétne:

16. Z obsahu podaných ústavných sťažností oboch sťažovateľiek (písaných totožnou argumentáciou) a ich príloh vyplýva, že ich trestné oznámenie podané 12. júna 2024 na úrade inšpekčnej služby bolo odstúpené vecne a mieste príslušnej súčasti Policajného zboru, a to okresnému riaditeľstvu, ktoré o ňom rozhodlo napadnutým uznesením, ktorým bolo trestné oznámenie pre prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1, 2 písm. c) Trestného zákona podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté z dôvodu, že nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Proti napadnutému uzneseniu okresného riaditeľstva bol prípustný riadny opravný prostriedok, a to sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku, o ktorom rozhodla okresná prokuratúra ústavnými sťažnosťami napadnutým

uznesením tak, že sťažovateľkami podanú sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú. Z uvedeného je zrejmé, že právomoci ústavného súdu rozhodnúť o napadnutom postupe a uznesení okresného riaditeľstva predchádzala právomoc okresnej prokuratúry (s reflexiou na nedostatky už samotnej zákonnosti, nielen ústavnej neudržateľnosti), ktorá ju aj využila a o sťažovateľkami podaných sťažnostiach rozhodla (ústavnými sťažnosťami napadnutým) uznesením. To predstavuje dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti (sťažností) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde, ktorý nie je odstrániteľný ani v prípade neabsentujúceho právneho zastúpenia, teda nie je odstrániteľný ani ustanovením právneho zástupcu.

17. Pokiaľ ide o posúdenie návrhu sťažovateľiek vo vzťahu k napadnutému postupu a listu úradu inšpekčnej služby (žiadne rozhodnutie vydané nebolo), ktorému má podľa ich návrhu v petite podaných ústavných sťažností ústavný súd prikázať konať vo veci nimi podaného trestného oznámenia, postup úradu inšpekčnej služby bol napadnutý žiadosťou podľa § 210 ods. 1 Trestného poriadku, ktorú krajská prokuratúra vybavila napadnutým upovedomením, aj keď nie na základe postupu podľa § 210 Trestného poriadku, a to vecne tak, že postup úradu inšpekčnej služby pri postúpení trestného oznámenia okresnému riaditeľstvu aprobovala, resp. nezistila skutočnosti opodstatňujúce prijatie akéhokoľvek prokurátorského opatrenia. Na rozdiel od postupu úradu inšpekčnej služby vo vzťahu k časti trestného oznámenia týkajúceho sa zakročujúcich príslušníkov Policajného zboru ich postup odstúpila na preverenie odboru kontroly krajského riaditeľstva Policajného zboru. Je teda zrejmé, že o časti podaného trestného oznámenia vo vzťahu k príslušníkom Policajného zboru sa naďalej koná na odbore kontroly krajského riaditeľstva s možným vyústením aj do disciplinárneho alebo trestného konania (samozrejme, v naostatok uvedenom prípade prostredníctvom príslušných orgánov činných v trestnom konaní).

18. V relevantných súvislostiach vo vzťahu k napadnutému postupu a uzneseniu okresnej prokuratúry, ako aj napadnutému postupu a upovedomeniu krajskej prokuratúry, a to aj v reflexii na napadnutý postup a list úradu inšpekčnej služby, sťažovateľky v čase pred podaním ústavnej sťažnosti nevyužili ďalší prostriedok nápravy, prostredníctvom ktorého sa mohli domáhať preskúmania nedostatkov v postupe okresnej prokuratúry, resp. prokurátora okresnej prokuratúry, a to aj so zameraním na nápravu odmietnutia trestného oznámenia opatreniami v rámci sústavy orgánov prokuratúry, pričom uvedené sa týka aj zákonnosti postupu a upovedomenia krajskej prokuratúry, a to vo vzťahu k postupu a listu úradu inšpekčnej služby. Takým právnym prostriedkom je žiadosť o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní v zmysle príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 11/2019 z 28. novembra 2019 účinného od 1. januára 2020 (ďalej len „príkaz“).

19. Taký prieskum sa vykonáva nadriadeným prokurátorom. Podľa čl. 1 príkazu tento príkaz upravuje postup prokurátora pri vybavovaní podania, ktorým sa podávateľ domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v predsúdnom konaní alebo preskúmania zákonnosti postupu prokurátora v predsúdnom konaní vrátane postupu spočívajúceho v preskúmaní postupu policajta v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania podľa Trestného poriadku, alebo odstránenia prieskumov prokurátora v predsúdnom konaní, ktoré nie je možné považovať za opravný prostriedok alebo iné podanie podľa Trestného poriadku. Ide teda o prieskum výkonu pôsobnosti prokurátora v predsúdnom konaní, a to (oproti úprave procesných inštitútov v Trestnom poriadku) práve so zameraním na postup pred začatím trestného stíhania, čo je aktuálne pre vec sťažovateľiek.

20. Príkaz je vyjadrením osobitného oprávnenia generálneho prokurátora podľa § 10 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) vydávať príkazy, pokyny a iné služobné predpisy, ktoré sú záväzné pre všetkých prokurátorov, právnych čakatel'ov prokuratúry, asistentov prokurátorov a ostatných zamestnancov prokuratúry. Také oprávnenie má osobitnú povahu vo vzťahu k ostatným inštitútom zákona o prokuratúre a keďže je príkaz pre prokurátorov záväzný, je postup podľa neho (čl. 6 ods. 4 príkazu spolu s nadväzujúcimi ustanoveniami zákona o prokuratúre) právnym prostriedkom na ochranu základných práv a slobôd podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (IV. ÚS 132/2020, IV. ÚS 420/2020, IV. ÚS 311/2021). Počas obdobia, ktoré prešlo od nadobudnutia jeho účinnosti, sa dostal príkaz aj do povedomia právnickej verejnosti a osôb, ktoré ho môžu ako žiadatelia využiť.

21. Možno len v akademickej rovine dodať, že nie je úlohou ústavného súdu v tomto konaní akokoľvek posudzovať príkaz generálneho prokurátora v kontexte legislatívneho vývoja súvisiaceho s preskúvaním tzv. podnetov podľa zákona o prokuratúre. V konaní o ústavnej sťažnosti je jeho úlohou posúdiť, či ide o účinný prostriedok nápravy, na základe ktorého je príslušný prokurátor povinný na základe podania dotknutej osoby preskúmať postup skôr konajúceho prokurátora, a ak uzná jeho námietky za dôvodné, prijať efektívne opatrenie v trestnej veci. Odpoveď na túto otázku je pozitívna, čomu zodpovedá čl. 6 ods. 4 príkazu (bezodkladné prijatie opatrení v trestnej veci) v nadväznosti na vecne súvisiace inštitúty zákona o prokuratúre – najmä § 6 ods. 1, podľa ktorého nadriadený prokurátor je oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh, vykonať úkony podriadeného prokurátora alebo rozhodnúť, že ich vykoná iný podriadený prokurátor. Podoba efektívneho opatrenia v trestno-procesnej rovine (teda v čom bude spočívať dotknutý úkon, resp. pokyn na jeho vykonanie) je potom predurčená úpravou samotného Trestného poriadku odvíjajúcou sa od úpravy dozoru prokurátora podľa § 230 označeného zákona. Popísaný postup, pri ktorom je do prieskumu zákonnosti postupu v trestnom konaní zapojený ďalší, vyšší článok na inštitucionálnej úrovni prokuratúry [nadriadený, resp. bezprostredne nadriadený prokurátor podľa čl. 4 písm. b), c) príkazu v nadväznosti na § 54 ods. 2, resp. § 53 ods. 1 zákona o prokuratúre], zjavne predstavuje vyšší štandard ochrany základných práv než postup bez využitia dotknutého prostriedku (v čom je aj jeho primárny účel). Zároveň platí, že príkazy generálneho prokurátora, ktorých vydávanie je tradičným využitím jeho pôsobnosti podľa zákona o prokuratúre, sú súčasťou zákonom vyvolaného pozitívno-právneho stavu, sú prokurátormi obligatórne rešpektované a bez zistenia ich obsahu nie je možné (vyčerpávajúco kvalifikované) poskytnutie právnej ochrany v oblasti, ktorej sa týka podaná ústavná sťažnosť.

22. Ide teda o viacvrstvovú ochranu práv dotknutej osoby, keď právomoci ústavného súdu predchádza právomoc špecializovaného orgánu s rozhodujúcim vplyvom na (čo je pre daný prípad podstatné) vyvolanie, resp. vedenie trestného stíhania. Zároveň možnosti sťažovateľiek ako oznamovateľiek a zároveň poškodených nie sú pre označený postup obmedzené lehotou, rovnako nie sú zaťažené obligatónym právnym zastúpením bez vylúčenia možnosti v konečnom dôsledku sa obrátiť na ústavný súd (podľa výsledku posúdenia ich žiadosti orgánmi prokuratúry).

23. Uvedené predstavuje dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti sťažovateľiek pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktorý nie je odstrániteľný ani v prípade neabsentujúceho právneho zastúpenia, teda nie je odstrániteľný ani ustanovením právneho zástupcu.

II.3. Rozhodnutie o žiadosti sťažovateľiek o ustanovenie právneho zástupcu:

24. V súhrne okolností uvedených v častiach II.1 a II.2 tohto odôvodnenia nie sú splnené podmienky na vyhovie žiadosti sťažovateľiek o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37 zákona o ústavnom súde (bod 9 tohto odôvodnenia), a to v žiadnom z oboch relevantných kritérií vrátane zrejmej bezúspešnosti uplatňovania nároku na ochranu ústavnosti ako nároku uplatňovaného predčasne, a preto ústavný súd podaným žiadosťiam nevyhovel (výrok 1 tohto uznesenia).

II.4. Rozhodnutie o ústavných sťažnostiach:

25. Na podklade predchádzajúcich záverov ústavný súd odmieta sťažovateľkami podané ústavné sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde, teda z dôvodu, že návrh na začatie konania je podaný navrhovateľmi bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľiek o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37 (bod 1 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2025

Ladislav Dudíťš
predseda senátu